

x x x x x x x x x x x x x x x
x
x Voknovinám je možno
x psát /nejlépe doporu-
x čeně/ na tyto adresy:
x
x Čuňas
x František Stárek
x U Zvonářky 15
x Praha 2 - Vinohrady
x
x Magor
x Ivan M. Jirous
x Stará Říše 33
x
x Bondy
x Zbyněk Fišer
x Nerudova 51
x Praha 1 - Malá Strana
x
x x x x x x x x x x x x x x x

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě
stíhaných č. 757 /Násilí vůči Alexandru
Kukanovi/

Dne 21. dubna 1988 před 22. hodinou
byl Alexandr Kukan, příslušník hnutí
punk, který toho dne oslavoval své 18.
narozeniny, spolu s dvěma přáteli v Pra-
ze zastaven hlídkou VB na Smíchově. Tři
chlapci byli zcela protiprávně přinuče-
ni ukázat obsah svých tašek. Když pří-
slušníci zjistili, že mají také samizda-
tový časopis Voknoviny, odvezli je na
oddělení VB v Kirovově ulici, kde je po-
drobili nezákonné osobní prohlídce. Vy-
slýchající příslušník udeřil A. Kukana
dvakrát do obličeje, když prohlásil, že
neví, kdo mu Voknoviny dal, a že je ne-
četl. Vyslýchání byli i oba mladiství
společníci A. Kukana. Propuštěni byli
všichni o jedné hodině v noci.

Hrubé fyzické násilí vůči vyslýcha-
ným je za všech okolností nezákonné.
Stává-li se běžnou policejní metodou,
svědčí to o nedobrému stavu celého poli-
cejního aparátu.

V Praze 3. 5. 1988

Nic se neděje?

J. Smith

V Profilech Rockfestu jsem se do-
zvěděl, že hudební dění ve východočes-
kém kraji je na nízké úrovni, že se
zde v podstatě nic neděje. Pokud to
platí pro oficiální sféru /zástupce
vč. kraje skupina Hlahol byla na Rock-
festu pěkný průšvih/, rozhodně to nepla-
tí pro underground. Chtěl bych na tomto
místě podat informaci o několika akcích,
kterých jsem se za posledních 6 měsíců
zúčastnil.

Začátek října...

... Dostal jsem sice přesné informace, kdy a kam se mám dostavit, tím ovšem moje vědomosti končily. Spojka však byla přesná a přesně nám také vysvětlila kam jet. Pořadatelé se nemohli vyvarovat toho, že desítky máníček museli přejít vesnici, čímž zavdali příčinu spoustě šokových pohledů. Do hospody, kde se akce konala, jsme dorazili mezi prvními, hostinský se pěkně otáčel, aparatura, která vůbec nevypadala zle, byla připravena k použití, co už jsme si mohli přát víc, vždycky to takhle nezačíná. Čtvrt hodiny po ohlášeném začátku začala hrát první kapela ZÁVODNÍČKA 5. Slyšel jsem je už zahrát líp, myslím, že pro spoustu lidí byli zklamáním. Druzí, HNF, jen dokázali, že patří u nás k punkové špičce. Jak co textové, tak muzikantské stráce byli perfektní. Vystoupení HOUPACÍHO KŘESLA utonulo v průměru. Moravská MRTVÁ DLAŽBA zůstala také za očekáváním a krev v žilách přítomných rozproudila až nejrychlejší punková skupina RADEGAST. Následoval minimalistický projekt PRDEL PÁNĚ. Škoda jen že jejich vystoupení se muselo obejít bez stereofektů, na to asi nebyla aparatura zařízená. Další v pořadí zahráli OSCAR BAND. Po personální změně basáka se mi jejich výkon nezdál nejjistější, ale buď. MCH BAND předvedl svůj nový program s přednatočeným páskem a německy zpívanými texty. Závěr přehlídky obstaral HUDEBNÍ HLUCH, o jejíž úspěch se postaralo výborné nazvučení, hlavně byly konečně slyšet housle.

Pоловina února...

... Dostal jsem pozvání opět jen s určením času a místa setkání. Opět dobře zapracovala spojka, vše se vlastně opakovalo jako minule. Bylo vidět, že pořadatelé nenechali nic náhodě. Začátek se opozdil vinou nějaké poruchy na aparatuře, ale pak už šlo všechno, jako na drátkách. Hudební svátek načala punková NÁTĚROVÁ HMOTA, a i když odevzdala daň první kapely, dostala "náterovka" část publika do varu. Následoval předčasný vrchol programu - skupina vystupující pod pseudonymem PRDLÍ MÁMA, jakási syntéza undergroundu a nové vlny. Perfektní aranžmá, jisté vystupování hudebníků... prostě výborný. Jako další zahráli BOŽÍ BOJOVNÍCI, již klasičtí účastníci podobných přehlídek. No, zažil jsem jejich lepší časy. Výbornou muziku zahrála kapela s trochu dlouhým názvem ZDÁ SE, že U HYKLŮ JE DNES VŠECHNO V POŘÁDKU. Začátek jejich vystoupení narušil příjezd hlídky SNB, která po delším dohadování s pořadateli odjela s tím, že se ještě vrátí. Bohudíky nestalo se a pořad mohl nerušeně pokračovat dál. Velké překvapení bylo pro mne vystoupení skupiny ROZMAZANÉ DĚTI. Ze by nová krev do androuše? Jsou lidé, kteří jim prorokují velkou budoucnost. Trochu změny přinesla do sálu skupina A-A POT hrající hudbu trochu inklinující k střednímu proudu s prvky reggae. Pokud to bylo jejich první vystoupení, jak jsem zaslechl, nedalo se říct, že zklemali. Jak se říká, každému co jeho jest. Závěr se blížil a rozhodně byl dobrý dramaturgický počin, že ho obstarala skupina TŘI SESTRY, další hvězdy vycházející na punkovém nebi. Program ukončila trochu neštastně dívčí skupiny TO, dejme tomu, že to byla receše. Každopádně měla podle mého názoru postoupit své místo skupině VKN, která se už do programu nevešla. Na úplný závěr hráli k tanci MR. SHADOW. Kdybych měl hodnotit celou akci... byla jednou z nejlepších, jakých jsem se poslední dobou zúčastnil. Jak po organizační stránce, přes výbornou muziku, lidí, kteří, alespon většina z nich, přijeli na muziku, a ne se ožrat jak dobytek, až po guláš za 5,- Kčs.

Pоловina března...

... Svatba jednoho z muzikantů skupiny V a spol., která uvedla své hosty, a to: A-A POT, Tři sestry, Rozmazané děti. A-A POT tentokrát nezaujali. Tři sestry jako vždy výborní. Rozmazané děti bez jednoho kytaristy /nastalo?/ údernější, jasnější - lepší? Řekl bych že ano. Viktor a spol. - nebyli špatní, ale tak na zábavku, jinak dobrí muzikanti.

Doba nedávná, prostředek dubna...

Pokud to spočítám, bylo za půl roku uvedeno na 4 akcích 9 kapel pocházejících z východočeského kraje a 13 kapel odjinud. Rozhodně je to větší možnost konfrontace než na oficiálních pódiích. Faktem je, že většina souborů, jak jsem měl možnost sledovat, vykazovala kvalitativně kladný posun ve své tvorbě. To je možné jen tehdy, pokud je kde a na co hrát a pokud má kdo poslouchat. Za to patří dík pořadatelům všech podobných hlídek, kteří často za značných osobních obětí zajišťují tyto akce. A to platí nejen pro východní Čechy.

Noc u Holečků

Charlie

V sobotu 23. 4. 1988 se v restauraci U Holečků v Praze 5 - Chuchli konala oslava narozenin Z.K., na které hrála pražská skupina THE VELVET REVIVAL.

REVIVAL.
Byl to skvělý večer. Tato skupina hraje, jak z názvu vyplývá pouze skladby od THE VELVET UNDERGROUND, bez nějakých úprav. Tam, kde mají být housle, tam jsou, tam, kde zpívá Nico, tam mají zpěvačku. Irají skoro celý repertoár Velvets. Podle atmosféry, která na jejich vystoupení je, se dá říct, že jsou jednou z nejpopulárnějších skupin vůbec. Lidé jsou nadšení, hudba zasahuje celý jejich organismus, houpají se a tančí, každá skladba má chlásek, žádají se přídavky. Tato kapela je na party jako stvoření.

punk rock, nebo to byli např. Wayne County, The Psychedelic Furs nebo nyní třeba Dream Syndicate, Jesus And Mary Chain a jiní. Je to také oblečení, černá barva, černá kůže, to bylo tenkrát a to je nyní. To nění móda, to je životní postoj.

- - - - -

Výstava patnácti

Egon Bondy

Dvě skupinové výstavy během čtyř měsíců, to je odvážný podnik. TVRDCHLAVÍ se toho - v poněkud rozšířené sestavě - odvážili přímo na Staroměstské radnici a skutečně se ukazuje, že podobný spěch není bez rizika. Velká část vystavujících nevěnovala dostatečnou pozornost výhledu exponátů a týká se to právě i takových "silných osobností" nové malby, jako je Diviš a Merta. Z jednoho vystaveného obrazu Vejražkova není možno usuzovat na nic. O něco početněji zastoupený Richard Konvička projevuje usilovnou snahu o divokou malbu, ale rozhodně - i s tím Besseliem za zády - bez valného výsledku. I Margit Titlová je zastoupena jediným obrazem, který neříká nic. Josef Žáček má dva perfektní exponáty, jejichž Rothovská inspirace je sice dobře zvládnutá, ale v rámci skupiny působí jinak solidním, ale poněkud antikujícím dojmem. David potvrdil, že nezůstane u stylu své černé série, a to nejen tím, že teď maluje v hráškově zelené, ale i novým pojetím, které ukazuje jeho "Hostie" /dva další obrazy jsou šprýmy bez valné invence/. Vypulírovaně provedené obrazy Štouračovy navozují spíše asociace na fin de siècle než na novou malbu. Takže vedle Rony, jehož "Spící chlapec" a "Ptáci a hvězdy" jsou opět skutečně suveréními malbami, dominovali výstavě nechtěně sochaři, a to zejména tři: Gabriel, Skála a Milkov. Nedali se splést tím, že mají vystavovat znovu po pouhém čtvrt roce /což popletlo mnoho ostatních/, a prezentovali s klidem práce poněkud starší, zato ale kvalitní. Z malířů si podobně pevné nervy udržel Nikl, jenž ukázal už známé, ale dobré práce. Divišovy dva obrazy patří k umělecky slabším a Merta vedle dobrého plátna ukazuje značně problematickou plastiku. Jako celek je výstava zřetelně slabší, než byla vánoční výstava vysočanská, a když si připomeneme, kde a s čím barnumskou reklamou /MF/ vystavoval před měsícem člen skupiny Suška /zde nyní nezastoupený/, nemůžeme se ubránit myšlence, že skupina sklouzává po šikmé ploše korupční komerce establishmentu rychleji, než se bylo tak jako tak co obávat.

- - - - -

Zdařilá akce v Jihlavě

Komín

23. 4. t.r. proběhla přehlídka jihlavských nezávislých kapel pod názvem "Koncert věnovaný Františku Bakulemu a jeho zpěvákům". V dobré pořadě a bez jakéhokoliv vnějšího zásahu před asi 60ti spokojenými diváky nejrůznějšího zaměření vystoupili nejprve hosté. Kapela TO plně feminizovaná předvedla huťbu v "zajíčkovském" duchu, dále třebíčská skupina ANTIKONCEPCNÍ BIGBIT nám ukázala další možnosti performance v jejich muzice.

Poté účinkovaly jihlavské kapely LĚČBA MIGRÉNOU, ČERSTVĚ NATŘENO BAND a WC BAND, nyní PARK. Léčba migrénou i přes některé technické nedostatky nás přesvědčila, že je o kus dál než ostatní jihlavské skupiny, které hrály svůj obvyklý, i když vytříbený sound. Nejsem kompetentní dělat hlubší kritiku zmíněným kapelám, obrázek si každý vytvořil sám. Důležitější je fakt, že se opět po delší době něco děje v našem okrese, což všichni přítomní náležitě ocenili.

Zpestřením přehlídky byla i divadelní vystoupení souboru Rychlé šípy z Jihlavy a dvojice herců pod názvem Perform člověk, obé s velikým úspěchem.

Akce, řež trvala celé odpoledne, vcelku uspokojila slušnou úrovni

účinkujících. Je třeba věřit, že nezůstane osamocena a najde následování i větší zájem ostatních jihlavských souborů.

Poznámka k článku "Historie Bílého světla" z Vokna č. 13

Picek

Jak jsem zjistil, někteří čtenáři Vokna /nebo snad všichni?/ se mylně domnívají, že jsem sedl za psací stroj a napsal onen článek, který část čtenářů pobavil, část možná šokoval a část, která měla tu čest být v textu jmenována, popudil.

Rád bych tedy uvedl věci na pravou míru. K vytisknutí onoho článku použila redakce původní kroniky Bílého světla. /Původní proto, že byla při opisování zabavena, a tudíž konfrontace s originálem již není možná./ Tato kronika vznikala v letech 1973-77 a rozhodně nebyla psána pro potřeby Vokna, které v té době ještě ani neexistovalo. Postupem času však došlo z různých důvodů k cenzuře určitých částí textu, které byly morálně či právně napadnutelné. Vydavatel však nelenil a tato inkriminovaná místa pečlivě zrekonstruoval a vytiskl v původním stavu. Takže tímto ze sebe svaluji odpovědnost za místa v textu, která snad někoho rozhořčila.

INZERÁT

Hledám percusisty /vlastní nástroje nejsou podmínkou/, event. bubeníka bez bicích a hráče na komorní nástroje hoboj, violoncello, housle, lyyru atp. pro hudbu stylově na rozhraní. Zn.: Praha.

PO UZÁVĚRCE

Na Střeleckém ostrově

EV

Byl jsem tam. Přišel mezi prvními, prošel podél mužů v zeleném, kteří jako varovné memento měli nahánět husí kůži bojácným, a nakonec rozvěsil část svého díla u jednoho z volných stromů, nebo spíše opřel je o pen. Zase jsem si nevzal s sebou provaz, o kladivu a hřebících nemluvě. Obrazy jsou příliš nízko a divák se bude muset ohnout nebo na ně koukat zdálí. "Vzdělanec se vždycky rád ohne," znějí mi v uších Wericheva slova a já pocítuji, že to nemusí být vždycky pravda, nebo se nemusí vztahovat na všechny "vzdělance". Snad na vzdělance v oficiálních službách nebo na vzdělance čekatele, který doufá v skrytu své duše, že bude vzat na milost. Vzdělanec topič, vzdělanec skladník, vzdělanec ... ten nemá potřebu se ohýbat, neboť si může dovolit přepych rovné pátere. Ten, kdo sem dnes přijde, nebude mít potřebu se ohýbat, neboť bude stát zpříma. Bez mrknutí oka přejde kolem zelených mužů a lhostějně poskytne svoji tvář chladnému oku policejní kamery, která jako tichý nenasýtný dravec požírá tváře, polyká obraz přítomných a ukládá je do své paměti, aby je kdesi v zakouřené pracovně vyvrhoval k dalšímu zpracování. Obrazy a tváře, tváře a obrazy. Budou to lidé, kteří se rozhodli žít zpříma, i když je to v současné společnosti nemoderní a také nepohodlné. Také já se těším na tyto lidi. Ne snad pro to, že se přijdou podívat na moje obrazy, ale především proto, že přijdou. Také já jsem přišel především proto, abych je zase uviděl, abych se přesvědčil, že tu stále ještě jsou. Říká se tomu pocit společenství a je jistě lhostějný, jaký důvod je přiměje k jejich příchodu. Nejlepším důvodem je nepochybně kultura, proto zabývat se kulturou znamená dbát o společenství. Může ale být, že člověk sleduje i jiné cíle. Kupříkladu vlast-

ní presentaci. Člověk připustí vlastní ambice, opustí cestu přirozené vnitřní důstojnosti a svoje vnější jednání přizpůsobí cestě, která vede k realizaci ambicí. Zelení muži jsou tu postaveni pro takové lidi, oko kamery je vyhledává a děsí je svojí rozlišovací schopností, svojí schopností vytřídit je ve společnosti rovných páterí a donutit je, aby se přikrčili strachem. Nebot jak budou realizovat své ambice, když k tomu především mají potřebu souhlasu mocných, v jejichž zájmu jsou tato opatření realizována? A tak je tu opět schizofrenní dilema. Touha být součástí společenství spolu s touhou se vzdálit od takové zodpovědnosti před mocnými. Mít přátele a čerpat z jejich přátelství a zříci se jich ve chvíli pravdy. Režim ví o tomto vnitřním pnutí a vede své záměry v průsečíku podle Ladova receptu kozla a mrkve. Kdo přijme tuto režimní hru a živí v sobě iluzivní představu o vlastní realizaci na veřejné, tj. legitimní půdě, klame sám sebe, neboť nelze mít pravého sochaře a zároveň se klanět zlatému obrazu. Je také nepočitivé jak vůči sobě samému, tak i vůči společenství a nakonec i vůči koketujícím pseudoliberálním představitelům oficiální kultury hrát tuto dvojí hru a vyčkávat příležitosti. Ale mně nejde o tyto lidi, i když jsem si zvykl vedle nich věset své obrazy ve skalách, na stromech, v roklích a jinde. Dnes tu s námi nevystavují, neboť čekají, že se jim dostane lepší příležitost v oficiální galerii. Musí se jen trochu trošičku ohnout. Musí šoupat nohou a krotce vrnět, pak možná, kdo ví.

Ale už jsou tu ostatní, svobodné usměvavé tváře, vnitřní klid, výrovnost. Už jste si všimli, jak na ulici září člověk svobodný, který se zbavil nebo vůbec nikdy nepřijmul cizí jeho? Je to proto, že vnitřní svoboda je také radostí a klidem. Někteří se sklánějí, aby si lépe prohlédli moje obrazy. Už kvůli nim si určitě příště přinesu provaz a obrazy pověsim do úrovně jejich očí. Aby se nemuseli ohnout.

N A B I D K A

Petr Cibulka, Vrázova 53, 616 00 Brno
SAMIZDAT TAFES CASETTES VIDEOS

S.T.C.V.

SAMIZDAT TAPES CASSETTES VIDEOS	
Mini LP: kazeta C45 - 90 Kčs; pásek 80 a 100 Kčs;	
44. Janota + Fidler + Richter - Koncert v Brně
17. 11. 1984 /experimentální/	2x30/000 044/ říjen 85
45. Oldřich Janota + Mozartovy koule /bez dechů/
Koncert v Brně /?/	2x45/000 045-D/říjen 85
46. Oldřich Janota - Sólo v Brně 19. 10. 1982	2x30/000 046/ říjen 85
47. Oldřich Janota + Mozartovy koule - Koncert
v Brně 30. 11. 1981, Volume 1	2x45/000 047-D/říjen 85
48. Oldřich Janota + Mozartovy koule - Koncert
v Brně 30. 11. 1981, Volume 2	2x45/000 048-D/říjen 85
49. Dáša Vonková - Pest of, Volume 1	2x45/000 049-D/říjen 85
50. Pražský výběr - "Prachy", LP 1982	2x22:30/000 050/ říjen 85

V uveřejňování seznaru budeme příště pokračovat

OBČAN A PŘÍSLUŠNÍCI SNB /4. pokračování/

5. Podání vysvětlení podle trestního řádu

V minulé části jsme pojednávali o oprávnění příslušníků SNB požadovat vysvětlení podle § 19 zák. o SNB. Povinnost podat vysvětlení stanoví však též trestní řád, a to v ustanovení § 158. V praxi se tohoto postupu téměř neužívá. V daném případě požaduje vysvětlení vyšetřovatel nebo vyhledávací orgán /případně prokurátor/, a to ještě před zahájením trestního stíhání. Účelem tohoto vysvětlení je prověřit oznámení o trestných činech a ostatní podněty k trestnímu stíhání. Vysvětlování však nesmí být požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má. Vysvětlení může odepřít, kdo by jím způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým, uvedeným v § 100 odst. 2 tr. ř. /viz níže - ustanovení o svědcích/.

6. Další úkony prováděné před zahájením trestního stíhání

Orgány činné v přípravném řízení, tj. vyšetřovatel, vyhledávací orgán, popřípadě prokurátor nejsou oprávněni konat vyšetřovací úkony před zahájením trestního stíhání, s výjimkou úkonů, uvedených pod kapitolou 5 /viz výše/ a dále tzv. ohledání podle § 113 a 114 tr.ř. /Znamená to tedy, že nemohou provádět svědecké výslechy, osobní a domovní prohlídky atd./ V rámci tohoto ohledání je každý povinen podrobit se prohlídce těla, je-li nezbytně třeba zjistit, zda jsou na jeho těle stopy něho následky trestného činu. Prohlídku provádí lékař, respektive osoba téhož pohlaví /nelékař/. Je-li k důkazu třeba provést zkoušku krve nebo jiný odborný úkon, je osoba, o kterou jde, povinna strpět, aby jí lékař nebo odborný zdravotnický pracovník odebral krev nebo u ní provedl jiný potřebný úkon, není-li spojen s nebezpečím pro její zdraví. Je-li k důkazu třeba zjistit totožnost osoby, která se zdržovala na místě činu, je osoba, o kterou jde, povinna strpět úkony potřebné pro takové zjištění, např. vzetí otisků prstů. Nepodrobí-li se příslušná osoba shora uvedeným úkonům, může být potrestána pořádkovou pokutou do 500 Kčs. Proti udělení pokuty je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Jiným způsobem nesmí být nikdo k těmto úkonům donucován. Pro úplnost dodáváme, že trestní stíhání nemusí být zahájeno jen vznesením nebo sdělením obvinění vůči konkrétní osobě /osobám/, ale také zahájením trestního stíhání ve věci, tj. lidově řečeno stíhání proti neznámému pachateli.

7. Výslech svědka podle trestního řádu /§§ 97 - 102 a související/

Každý je povinen se na předvolání dostavit a vypovídat jako svědek o tom, co je mu známo o trestném činu a o pachateli nebo o okolnostech, důležitých pro trestní řízení. Předvolání je zpravidla písemné, není však vyloučena i jiná forma /telefonicky, telegraficky, ústně/. Ústní předvolání na "i hned", jehož vyšetřovatel může použít v nebezpečí z prodlení, nelze zaměňovat s předvedením. Nedostaví-li se svědek bez řádné omluvy, může být předveden. Povinnost dostavit se je vymahatelná i pořádkovou pokutou do 500 Kčs. Proti uložení pokuty je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Ke svědeckému výslechu se musejí dostavit i osoby, jejichž výslech je zakázán nebo které mají právo výpověď odepřít.

Zakázán je výslech o okolnostech, které tvoří státní tajemství, ledaže by byl svědek příslušným orgánem zproštěn povinnosti zachovat toto tajemství v tajnosti. Svědek také nesmí být vyslýchán, jestliže by svou výpovědí porušil státem uloženou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn /lékaři, advokáti, soudní znalci, pracovníci státních spořitel/. Zákaz výpovědi v tomto druhém případě se však nevztahuje na trestné činy, stran nichž má svědek oznamovací povinnost podle trestního zákona. Jde o tyto trestné činy: vlastizrada, rozvracení republiky, teror, záškodnictví, sabotáž, vyzvědačství, ohrožení státního tajemství, padělání a pozměnování peněz, obecné ohrožení, ohrožení bezpečnosti vzdušného doprav-

ního prostředku, zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny, vražda, genocidium nebo používání zakázaného bojového prostředku. Připomínáme, že zákon nestanoví oznamovací povinnost na trestné činy podvrazení republiky, pobuřování, různé formy hanobení, opuštění republiky, útoku na veřejného činitele, výtržnictví, maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi.

Pokud neplatí zákaz výpovědi, může svědek výpověď odepřít, a to tehdy:
a/ Je-li obviněný jeho příbuzným v pokolení přímém, jeho sourozencem, osvojitelem, osvojenec, manžel a druh. Jestliže je obviněných více a svědek je v uvedeném poměru jen k některému z nich, má právo odepřít výpověď stran jiných obviněných jen tehdy, nelze-li odloučit výpověď, která se jich týká, od výpovědi týkající se obviněného, k němuž je svědek v tomto poměru.

b/ Jestliže by výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojителi, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítoval jako újmu vlastní.

Oděpřít výpověď jako svědek /případy a/ i b// nemůže však ten, kdo má stran trestného činu, jehož se svědecká výpověď týká, oznamovací povinnost - viz shora uvedené tr. činy /vlastizrada atd./. V žádném procesním postavení však nikdo není povinen vypovídat proti sobě samému.

O právu odepřít výpověď musí být svědek poučen. Důvod oděpření výpovědi je svědek povinen vyslýchajícímu sdělit. O právu svědka oděpřít výpověď rozhoduje vyslýchající. Vyslýchající ovšem nemůže žádat v případě oděpření výpovědi z důvodu b/ odůvodnění tak podrobné, aby tím toto ustanovení ztrácelo smysl. Trvá-li svědek na oděpření výpovědi a vyslýchající toto právo neuzná, může nutit svědka k podání svědectví pouze uložením pořádkové pokuty do 500 Kčs. Proti pokutě je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Po uložení pokuty nemůže vyslýchající ve výsledku pokračovat a musí vyčkat na rozhodnutí prokurátora o stížnosti.

Výslechu svědka předchází poučení o jeho právech a povinnostech a následcích případné křivé výpovědi. /O zákazu výpovědi a právu oděpřít výpověď jeme již pojednali, další práva viz níže./ Trestného činu křivé výpovědi se dopustí svědek /značec nebo tlumočník/, který před soudem, prokurátorem nebo před vyšetřovatelem nebo vyhledávacím orgánem nebo orgánem konajícím objasnování, pokud konají vyšetřování nebo vyhledávání nebo objasnování podle trestního řádu, anebo před státním notářem, pokud vykonává rozhodovací činnost, uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí anebo takovou okolnost zamlčí. Zákon stanoví na tento trestní čin trest odnětí svobody do 3 let, a je-li tímto činem způsobena značná škoda nebo jiný zvlášť závažný následek, trest odnětí svobody na 3 léta až 8 let. V praxi k tomuto trestnému činu dochází nejčastěji při změně výpovědi svědka u hlavního líčení /u soudu/. Proto je nutné dobře si rozmyslet výpověď před vyšetřovatelem v přípravném řízení a nenechat se při prvním svědeckém výslechu připadným nátlakem přimět k nepravidlivé výpovědi. Znovu připomínáme, že odlišnost výpovědi učiněné podle trestního řádu od vysvětlení podle § 19 zák. o SND nezakládá trestní čin křivé výpovědi.

Základem výslechu má být souvislá výpověď svědka. Teprve potom má vyslýchající přistoupit k otázkám. Zakázány jsou otázky sugestivní, tj. takové, kdy je vyslýcháni předkládána okolnost, která se má zjistit až z výpovědi. Nepřípustné jsou i otázky kapciózní, tj. záměrně formulované tak, aby svědek nepoznal jejich pravý smysl a byl tím sveden proti své vůli k výpovědi, kterou by jinak neučinil. Svědek by také měl být dotazován jen na to, co sám viděl, slyšel nebo jinak smyslově vnímal. Zvláště u trestních činů proti republice a obdobných jsou svědkové často dotazováni na hodnocení událostí, které jim nepřísluší. Má tedy vypovídat jen o konkrétních faktech nikoli o svých pocitech, o možnostech, domněnkách apod. Měl by vypovídat stručně a jasně tak, aby se jeho výpověď nedala překrucovat a aby mohla být přesně protokolována. Písemné svědectví se nepřipouští. Svědkovi však může být umožněno, aby nahlédl do písemných poznámk, které musí na výzvu vyslýchajícímu předložit.